

Horváth S. Domonkos

A SZIVAROS

- abszurd tragikomédia -

Elhanyagolt, elhagyott fészer valahol az isten háta mögött. Odakinn vihar tombol, megmegrázza a korhadt deszkafalakat. Mindenütt szétdobált, foszladozó szalmazsákok. Az egyikén egy középkorú férfi ül, cseppet sem ideillő öltözékben. Komótosan szivarozik. Előtte, egy fatuskón nyitott szivarosdoboz. Kicsapódik a bódé ajtaja, egy férfi érkezik. Szemmel láthatóan megőrül a Szivaros láttán. Belép, beteszi az ajtót. Amaz gunyorosan nézi a másikat.

- SZIVAROS** Jöjjön beljebb! Kér egy szivart?
- MÁSIK** Nem dohányzom. Ért a kocsikhoz? Lerobbantam. Innét kábé két kilométerre. Pokolian kihalt ez a vidék. Örülök, hogy találkoztam valakivel. Tudna rajtam segíteni?
- SZIVAROS** Az út felől jött? Mázlija van. Nem tudta, hogy ez mocsaras terület? No, persze, hogy nem. Épeszü ember nem vágott volna neki, így éjszaka.
- MÁSIK** Nincs már sötét. Hajnalodik. A lóp meg odébb van. Könnyen felismertem, botanikus vagyok. Érdekes módon, erről a területről még soha nem hallottam.
- SZIVAROS** Erre aztán a madár se jár. Nem látta a tiltó táblákat? Gondolom még az éjjel tévedt el. Aztán leállt a járgány. Itt ugyan nem talál szerelőt!
- MÁSIK** Én nem tudom megjavítani. Technikai analfabéta vagyok. Nem segítene?
- SZIVAROS** Üljön már le, utálok ha a fejem fölött himbálódznak!
- MÁSIK** *(Leül)* Megfizetném...
- SZIVAROS** Nem erről van szó. Egész egyszerűen, nem áll módomban segíteni.
- MÁSIK** Vár valakit? Hagyhatna üzenetet...
- SZIVAROS** *(Némi tűnődés után)* Várni nem várok, de... *(Legyint)* Nem. Nem segíthetek.
- MÁSIK** Mit gondol, talállok a közelben egy szervizt? Vagy egy telefonfülkét?
- SZIVAROS** Sajnos ezzel sem kecsgethetem.
- MÁSIK** De maga csak idejött valahogy! Esetleg ejtőernyőn dobták le?
- SZIVAROS** Miért ne? Egész jó ötlet. Képzelve el, mekkorát cuppantam volna, ha a mocsárba esek! Vagy egy krokodil torkába.
- MÁSIK** Itt nincsenek krokodilok.
- SZIVAROS** Nemrég még úgy gondolta, hogy mocsár sincs. Mit tud egyáltalán?
- MÁSIK** Például azt, hogy nem ismerem, és hogy nem akar segíteni.
- SZIVAROS** Mondjon egyetlen racionális érvet, miért segítenék magának?
- MÁSIK** Emberségből.
- SZIVAROS** Nem elégséges.

MÁSIK Pénzért.

SZIVAROS Nem elégséges.

MÁSIK Azért, hogy megszabaduljon tőlem.

SZIVAROS Végre egy értelmes gondolat!

MÁSIK Cinikus! Hát egye meg a jó fene! Elindulok az úton, csak találok valahol egy rendes embert! Jó napot! *(Távozni készül.)*

SZIVAROS Várjon! Még nem tud mindent!

MÁSIK *(Visszafordul)* Attól tartok, épp eleget tudok.

Hosszú csend.

SZIVAROS *(Homlokráncolva)* Ők küldték?

MÁSIK *(Értetlenül)* Kicsodák?

SZIVAROS *(Kifelé int)* Hát ők! Nem tudja? Persze, hogy nem... Akkor mégsem...

MÁSIK Mi van magával? *(Óvatosan hátrál.)* Rosszul érzi magát? Segítsek valamit?

SZIVAROS *(Bánatosan)* Nem tud segíteni. Saját magán sem. Üljön le, és fogja be a száját!

MÁSIK Válogassa meg a szavait! Egy percig sem maradok itt!

SZIVAROS Hát jó. Csináljon, amit akar.

A botanikus elindul kifelé. Megáll az ajtóban, visszanéz.

MÁSIK Biztos, hogy jól van?

SZIVAROS Amíg nem nyitja ki az ajtót, addig mindketten jól vagyunk. Érti?

MÁSIK Nem.

SZIVAROS Ne nézzen így. Nem vagyok részeg, sem elmebeteg. Bajba kerültem.

MÁSIK *(Értetlenül)* Magának is lerobbant a kocsija?

SZIVAROS Az enyém jó. Itt áll a fészer túloldalán. Csak éppen nem mehetek el vele.

MÁSIK Tehát van jármű. Ne aggódjon, majd én vezetek.

SZIVAROS Ez nem ilyen egyszerű.

MÁSIK Egyetemista koromban taxiztam. Ha csak egy karcólást is ejtek, újra-festetem.

SZIVAROS Nem jutnék el a kocsiig.

MÁSIK Majd ideállok az ajtó elé.

SZIVAROS Figyeljen rám! Úgy látom, lassú a felfogása. Mutatok valamit.

Előhúz a zakója alól egy hatalmas revolvert.

Csend.

SZIVAROS Tegye már le a kezét, nem akarom bántani! *(Elteszi a fegyvert.)*

Csend.

SZIVAROS Üljön le, mindjárt összeesik!

MÁSIK *(Könyörögve)* Nekem gyerekeim vannak! Ne öljön meg! Váltásdíjat akar? A rokonaim összerakják!

SZIVAROS Elég a hadovából! Nem akarom bántani. Véletlenül találkoztunk, nincsenek terveim önnel! Viszont van itt néhány dolog, amit jobb ha tud.

A botanikus megszeppenten lecsücsül az egyik zsákra.

SZIVAROS Azért nem mozdulhatok innét, mert odakinn lesnek rám. Idáig üldöztek, most csapdában vagyok.

MÁSIK Valamit elkövetett? Megszökött valahonnét? Nem látszik bűnözőnek.

SZIVAROS Nocsak, megjött a mersze. Igaza van bogarász úr! Nem vagyok bűnöző. Legalábbis a törvény betűje szerint.

MÁSIK Akkor ki üldözi?

SZIVAROS Államtitok.

MÁSIK Az is, hogy miért?

SZIVAROS Azt hiszik, tudomásom van valamiről, amiről nem lenne szabad. Érti?

MÁSIK Valamit kapisgálok. Gyermekkoromban faltam a kémkönyveket.

SZIVAROS Akkor mindent tud a témáról. Csak azt nem, hogy a James Bondoknak aranyerük van, a fegyverük kiszakítja és összezsírozza a kétszázdolláros zakójuk bélését, és amikor... Szóval a valóság egészen más.

MÁSIK Tehát ön kém?

SZIVAROS Nem.

MÁSIK Mégis üldözik...

SZIVAROS Már mondtam: azt hiszik, tudok valamit.

MÁSIK És jól hiszik?

SZIVAROS Majd bolond leszek megmondani!

MÁSIK *(Feláll)* Ha idáig követték, mért nem jönnek be?

SZIVAROS Ostromolni mindig kockázatos. Fegyver van nálam, és tudok bánni vele. Ráérnek. Előbb-utóbb ki kell mennem. Majd akkor... Mint a cél-lövöldében.

MÁSIK Biztos, hogy nem ugrat?

SZIVAROS Látta a fegyvert...

MÁSIK Tényleg nehéz lehet magának. Most már értem, mért nem tud segíteni. Jobb lesz, ha megyek.

SZIVAROS *(Szánakozva)* Kár volt idejönnie. Mindketten ugyanabban a pácban vagyunk.

MÁSIK Csak maga. Én már itt se vagyok. Vihetem a kocsiját?

SZIVAROS *(Lemondóan)* Szegénykém.

MÁSIK Mit mondott?

SZIVAROS Innét nem jut ki élve.

MÁSIK Fenyeget?

SZIVAROS Én nem. Azok, ott kinn.

MÁSIK Semmi közöm magához.

SZIVAROS Ezt ők nem tudják. Egyenest idejött a nagy semmi közepére. Úgy fest, mint egy konspiratív találkozó. Magyarázkodni se lesz ideje, amint kilép, lelövik.

MÁSIK De hát ártatlan vagyok!

SZIVAROS Lehet, hogy hihetetlen: én is.

MÁSIK Ilyen nincs! Itt demokrácia van. Kimegyek, előtte kiabálok, hogy megadom magam, aztán elmondom nekik, hogyan kerültem ide. A lerobbant kocsim majd igazol.

SZIVAROS Nem túl hiszékenyek. Itt volt velem. Ki tudja mit mondtam el... Lehet, hogy már ön is ismeri a titkot? Egyszerűbb likvidálni.

MÁSIK Maga gazember.

SZIVAROS Ennyire fájdalmas az igazság?

MÁSIK Az ember az egyik pillanatban még békésen autózik, a következő másodpercben pedig pisztolyt szorítanak a homlokához...

SZIVAROS Az a pisztoly mindig ott volt, csak nem vette észre.

MÁSIK Ez a duma része. Kocsmai filozófia.

SZIVAROS Nocsak, lehet, hogy mégsem olyan nyuszi?

MÁSIK *(Leül)* Gondolkozzunk. Lennie kell valamiféle megoldásnak. Mindig van megoldás.

SZIVAROS Igaza van. Én a helyükben már felgyújtottam volna a pajtát.

MÁSIK *(Rémülten körülpillant.)* Füstszagot érzek.

SZIVAROS Nem gyújtják fel. Türelmesek. Nem hajtja őket senki.
Csend.

MÁSIK Gondolom, arra várnak, hátha jön még valaki.

SZIVAROS *(Felvonja a szemöldökét.)* Okos, nagyon okos...

MÁSIK Tényleg jön valaki?

SZIVAROS Változtatna a lényegen?

MÁSIK Kitér. Mindig csak kitér. Vegye tudomásul, mindketten ugyanabban a kásában vagyunk. És ezt maga okozta. Kutya kötelessége megoldani.

SZIVAROS Mégis, kinek dirigál? Kinél van a fegyver?
A botanikus nem válaszol.

SZIVAROS *(Nyűgösen)* Akinél a pisztoly, az dirigál.

MÁSIK Akkor hát dirigáljon. *(Csend)* Na, csinálunk valamit?
Hosszú csend.

SZIVAROS Fél a haláltól?

MÁSIK Hülye maga? Ki nem fél?

SZIVAROS Csak a halott nem.

MÁSIK Morbid. Mint egy krimicím. Tehát megállapította, hogy nem vagyok halott.

SZIVAROS Egyelőre.

MÁSIK Fenyeged?

SZIVAROS Nem. Ez a rideg valóság. Mindkettőnk számára. Minden lehetőséget végiggondoltam. Kitűnően értek az efféle helyzetek elemzéséhez. Nincs kiút. Jelen pillanatban a legbölcsebb semmit nem csinálni, ám ettől még változatlan marad a helyzet.

MÁSIK Szép kilátások. Pezsgő a hűtőben, kaviár az asztalon, konzervek ládászámra...

SZIVAROS Igen. Előbb-utóbb megéhezünk. Máris szomjas vagyok. Eltalálta az elemzés gyenge pontját. A semmittevéssel is romlik a helyzet.

MÁSIK Okostónik vagyunk. Nincs más hátra, le a cipővel, lótuszülés és jógameditáció. Mígnem éhen halunk.

SZIVAROS Előjött a bátorsága?

MÁSIK Félek gyáva lenni.

SZIVAROS Pedig nincs közönség. A hangulat intim. Hatszemközt az elmúlással.

MÁSIK Maga aztán szép sütemény. Ugye egy kriptában szokott éjszakázni?

SZIVAROS Ne ízetlenkedjen! A halál komoly dolog.

MÁSIK Ha nem tévedek, abból él.

SZIVAROS Mindenkinek az a kenyere.

MÁSIK *(Undorral)* Ismét egy aranyköpés.
Hosszú csend.

MÁSIK Rájöttem kicsoda maga.

SZIVAROS Nos?

MÁSIK Vámpír.

SZIVAROS Arra a vicces figurára gondol, aki koporsóban lakik és szőke tündi-bündik vérével szívja?

MÁSIK Maga nem vért szív. Lelkierőt. Azzal tömi tele a pocakját, s közben a fogait nyalogatja.

SZIVAROS Érdekes fantáziái vannak. Volt már analitikusnál?

MÁSIK Ki nem volt már analitikusnál?

SZIVAROS És?

MÁSIK Tudja mit csinálnak a pszichiáterek, nem? Meghallgatják, behabzsolják a dolgokat, értő pofával fülelnek, aztán a végén semmit se mondanak. Az ember meg azt hiszi, hogy történt valami.

SZIVAROS A magánorvosát is vámpírnak nevezte?

MÁSIK Nem gondolja, hogy túl sokat kérdez?

SZIVAROS Ráérünk...

MÁSIK Akkor én kérdezek. Persze nem fog válaszolni.

SZIVAROS Hallgatom.

MÁSIK Mi jár az agyában? Miként éli meg ezt a helyzetet?

SZIVAROS Kudarcként. Elhiheti, jó pár akrobatamutatvány van mögöttem, de ez csak egy nyavalyás, fonnyadt banánhéj volt. Maga a helyzet kilátástalan. De az idő, legyen bármilyen kevés, mindig hozhat változásokat. Például itt van Ön. Annak az esélye, hogy idetéved, és pont most, szinte kifejezhetetlenül csekély volt. Ugyanígy más is megtörténhet. Közbejön valami. Megváltoztatják a döntést. Mit tudom én! *(Csend)* Ez kész szónoklat volt. Elégedett?

MÁSIK Köszönöm az őszinteségét. Mondja, ha az életem árán juthatna ki innét...

SZIVAROS Tudja a választ, és mégis kérdez. Ha megkapja, akkor meg felhúzza az orrát. Mindig ezt játsszák. A racionalitás vakolatát kapirgálják, de titokban romantikát keresnek alatta. Nagy, megrendítő, erős érzelmet. Amitől könnybe lábad a kispolgár szeme a tévé előtt, és jóságosnak képzelet magát, miközben penészes életmódjával fertőzi a levegőt.

MÁSIK Magának jobb? Csinálja a lelketlen dolgait, az út végén pedig sintérek várják. Hiányozni fog egyáltalán valakinek?

SZIVAROS Szar szöveg.

MÁSIK Ismét átment durvába.

SZIVAROS Azt hiszem kivannak az idegeim...

MÁSIK Ebben soha nem kételkedtem.

SZIVAROS Nézze! Idecsöppent egy kész helyzetbe. Zsörtölődik. Piszkálódik. És nem bírja felfogni, hogy üres köröket fut. Térjen észhez!

MÁSIK És ha észhez tértem? Akkor mit csináljak? Erre mit szól, spion úr?

SZIVAROS Kösse fel magát!

Mélyen hallgatnak. Hirtelen valami egyre erősödő robaj árasztja el a helyiséget. Mindketten felkapják a fejüket. A robaj távolodik, majd teljesen elhalkul.

SZIVAROS Kezdődik.

MÁSIK Mi volt ez?

SZIVAROS Helikopter.

MÁSIK Biztos permeteznek.

SZIVAROS Nem. Ezek ők. Ismerem a harci gépeket. Még a típusát is tudom.

MÁSIK *(Gúnyosan)* Lám-lám, a szakértelem.

SZIVAROS Pszt! Maradjon csendben! *(Előveszi a pisztolyát. Fülel. Elröhinti magát, aztán elteszi a fegyvert. Rágyújt egy újabb szivarra.)* Bocsásson meg.

MÁSIK Mért kér bocsánatot?

SZIVAROS Túl messzire mentem.

MÁSIK *(Gyanakvással)* Miről beszél?

SZIVAROS Játszottam magával.

MÁSIK Azt észrevettem.

SZIVAROS Az egész játék volt.

MÁSIK Milyen játék?

SZIVAROS Ostoba játék.

MÁSIK Ha lehetne, egy kicsit részletesebben...

SZIVAROS Becsaptam. Az egész hazugság volt. Nem les rám senki. Csak egy régi emlék miatt jöttem ide.

MÁSIK És a pisztoly?

SZIVAROS Mindig nálam van. Háborús emlék. Csak vele érzem biztonságban magam.

Hosszú csend.

SZIVAROS Látom, nem hisz nekem.

MÁSIK Mért hinnék?

SZIVAROS Ezúttal őszinte vagyok.

MÁSIK Mi oka van erre?

SZIVAROS Túl messzire mentem. Sajnálom. Jellemgyengeség. Imádok játszani az emberekkel. *(Csend)* Idejöttem felidézni az ifjúkori emlékeim. Aztán beállított maga. Megzavart. Feldühített. Gondoltam, megfingatom.

MÁSIK Tudtam, hogy vámpír.

SZIVAROS Ne haragudjon. Ritkán, de előfordul, hogy nem tudok parancsolni a természetemnek.

Csend.

MÁSIK Akkor maga nem is kém?

SZIVAROS Kereskedelmi ügynök vagyok. Híradástechnikai termékeket próbálok eladni. Nem túl nagy sikerrel.

MÁSIK Értem. És néha fontosnak, titokzatosnak szeretné érezni magát...

SZIVAROS Erről van szó. Mindenki keresztülnéz rajtam. Melengetek egy gondolatot, miszerint fontos ember vagyok, életbevágó küldetéssel, és jóindulatúan megmosolygom az embereket, amikor lekezelnek.

MÁSIK Értem.

SZIVAROS Sokat segít, de néha elfelejtem, hogy csak ábránd.
Csend.

SZIVAROS Vigye el a kocsit. Megadom a címet, hol hagyhatja. Én még maradok.

MÁSIK *(Gyanakvóan)* Tehát elenged?

SZIVAROS Miket kérdez!
Hosszú csend.

MÁSIK És mi van, ha először mondott igazat? Lehet, hogy játszmázik. Engem akar felhasználni baleknak. Kimegyek, aztán lelőnek. Erre mit tud mondani?

SZIVAROS Bízson bennem! Őszinte vagyok magához. Nyugodtan kimehet.

MÁSIK *(Homlokráncolva)* Valami nem stimmel itt.

SZIVAROS Menjen már, menjen!

MÁSIK Megvan! Maga miért nem jön?

SZIVAROS Majd később...

MÁSIK Tehát azt szeretné, ha engem lőnének le! Akkor elszelelhetne... Magára vall!

SZIVAROS Mért nem hisz nekem?

MÁSIK Na ne... Egészen idáig össze vissza beszélt, most meg sértődött, hogy nem ugrom kútba az első szavára.

SZIVAROS Gyáva? Persze, hogy az. Mindig is az volt. Ezért ment bogarásznak. Félt az emberektől.

MÁSIK Semmi közöm a bogarakhoz, nem tudom miről beszél, de nem szédít meg.
Hosszú csend.

SZIVAROS Mivel tudnám meggyőzni, hogy kimehet?

MÁSIK Sétálja körül a fészert. Ha épségben visszajött, akkor igaza van.

SZIVAROS Nem teszem meg.

MÁSIK Tehát így állunk.

SZIVAROS Félreért. Azért nem megyek ki, mert ha engednék a követelésnek, akkor annak olyan íze lenne, mintha nem lennék szavahihető.

MÁSIK Itt nem ízekről, hanem tényekről van szó. Valóban nem szavahihető. Sőt lassan kételyek merülnek fel bennem az elmeállapotával kapcsolatban is.

SZIVAROS Ne bosszantson, mert...

MÁSİK Lelő? Ugye ezt akarta mondani?

SZIVAROS Tudja mit? Le van szarva! Legyen magának igaza! Kimegyek. *(Feláll)*

MÁSİK Oké. Így korrekt. Ha kérhetném, a fegyvert hagyja itt. Jobb félni, mint megijedni. A Szivaros az egyik zsákra dobja a fegyvert, elindul kifelé.

Amint kiért, a Botanikus feláll, hogy kövesse. Már az ajtónál jár, amikor meghallja a lövéseket. Összerezzen, felveszi a Szivaros pisztolyát, elteszi. Leül, várakozik. Kis idő múltán rágyújt egy szivarra.

Kicsapódik a pajta ajtaja. Egy turista forma férfi érkezik. Kellemesen meglepődik, amint észreveszi a másikat. Az gunyorosan méregeti.

TURISTA Lövéseket hallottam. Vadászik valaki erre?

MÁSİK *(Felé nyújtja a szivarosdobozt.)* Foglaljon helyet. Van elég szivar...

VÉGE